

<http://www.mouseviator.com>

Prohlášení autora:

Tento a další dokument, které jsou dostupné na výše uvedené adrese (dříve také na <http://mousepress.ic.cz/>) jsou výhradně mým osobním výtvoem a Divadlo Spejbla a Hurvínka **nenese žádnou zodpovědnost** za jejich obsah!

Vítám Vás, čtenáře tohoto a dalších dokumentů, které je možné stáhnout z výše uvedené adresy. Tento dokument smíte použít k pobavení sebe samých či svých přátel. Pro osobní potřebu si můžete dokument vytisknout a archivovat jej v elektronické či tištěné podobě.. Vše co není tímto textem povoleno je zakázáno! Nesmíte tedy například měnit, kopírovat, jakkoliv zveřejňovat nebo vydávat dokument nebo jeho část za vlastní. Všechny dokumenty nalézající se na výše zmíněné internetové adrese jsou poskytovány zdarma a jsou vytvářeny pro mé osobní potěšení a k pobavení ostatních, neb Spejbla a Hurvínka mám velmi rád.

Autor, Radek Henyš

Spejbl a dynamika

Bylo zimní víkendové odpoledne. Vánoce byly za dveřmi. U Spejblů vládli klid a mír. Hurvínek seděl u stolu a snažil se naučit fyziku. Spejbl se komíhal v kuchyni a snažil se připravit něco k večeři. Měl to za malou chvíli hotové a tak se šel věnovat svému synstvu. "Tak copak tady u toho tak vzdycháš Hurvajs. Co se učíš?" zeptal se náhle Hurvínka Spejbl. "Ále, snažím se naučit fyziku tatí," odpoví mu Hurvínek. "A jéje fyziku, to je taková krásná věda. A jde ti to?" vyzvídá Spejbl. "No právě že moc né tatí," odpoví mu Hurvínek upřímně. Spejbl ho tedy požádá ať mu ukáže sešit, aby věděl, co se zrovna učí. Chvilí s jím pročítá a pak zareaguje. "Tak ty nechápeš tu dynamiku?" ptá se Spejbl Hurvínka. "Sím ano tatí," zní odpověď. "No, tak já to s tebou teď proberu Hurvajs. To dynamika byla vždcky můj koníček Hurvajs," chlubí se Spejbl. "No, a co je ti na tom nejasného Hurvajs?" chce vědět Spejbl. "No, já bych se spíš zeptal co je mi na tom jasného tatí," zní Hurvínkova odpověď. "Aha. No tak to vezmeme hezky od začátku. Tak čím se Hurvínku dynamika zabývá?" zněla první Spejblova otázka. "Dynamika se zabývá, dynamika, se zabývá-jo, už vím, příčinami a popisem pohybu se zabývá, dynamika," odpoví Hurvínek. "Ano, správně. A jak se těleso může vůbec začít pohybovat?" zní druhá otázka. "No, těleso se začne pohybovat když na něj působí jiné těleso. Jiné síly, které vznikají když na sebe nějaká tělesa působí," podá otci Hurvínek vyčerpávající odpověď. "Výborně Hurvajs. A jaké mají ty síly účinky?" ptá se Spejbl po třetí. "Účinky, mají-účinky, mají, mají ty účinky..." nemůže se Hurvínek dopátrat odpovědi. "No počkej. Takhle bychom se nikam nedostali. Tak účinky má Hurvajs kosmetické a pohybové, vlastně pohybové," vysvětluje Spejbl. "A co jsou to tatí kosmetické účinky?" chce vědět Hurvínek. "To nevíš? No to jsou přeci ty účinky jak dělají to, žano, kousek udělají jště tam a pak tady. Chápeš? No, já ti to vysvětlím na příkladě. Tak třeba když se pan Huňka požen ve svém trabantu po dálnici moc rychle a selhají mu brzdy a on potom do něčeho nabourá, tak to na jeho auto bude mít kosmetické účinky. Už chápeš?" vysvětlí celou situaci Spejbl. "Jo ták. No teď už ano. Ale tomu se neříká kosmetické, ale deformační účinky víš tatí," oznamuje Hurvínek svému oteckovi. "No jo dobře. Tak mě zase hned nepoučuj. A hele, co to tady je. Newtonovy zákony. No tak mi pověz Hurvínku. tady tohle, co to je? Jo aha, to je zákon akce a praxe," dává Spejbl další rozkaz. "To je tatí zákon akce a reakce a né akce a praxe," opravuje Hurvínek Spejbla. "No jo. Jsem to přece věděl. Jenomže ty do toho sešitu taky tak škrábeš že se to vůbec nedá přečíst." "Tak zákon akce a reakce je, že když.....," Hurvínek ani nedoknočí větu když mu Spejbl skočí do řeči. "Prosím tě, jaké zákon akce a reakce je, že když... Ve fyzice se žádné že když nepoužívá. Řekni to přesně. Zákon akce a reakce je.....," napomíná Spejbl Hurvínka. "Dobře. Zákon akce a reakce je, zní, říká se, prostě každá akce vyvolává stejně velkou reakci," vymáčkne se konečně Hurvínek. "Tohle je moc obecné. No, tady máš napsáno, že to je když tělesa na sebe působí Newtonama, stejně velkýma, opačně nařízenými, ktré stejně vznikají a zakrucují se," čte Spejbl z Hurvínkova sešitu. "Tak to tam určitě nemám. Ty síly totiž stejně vznikají a zanikají, ne že se zakrucují. A co je to vůbec, když na sebe působí tělesa Newtonama?" brání se Hurvínek. "Těma Newtonama jsem myslel ty síly žano. A už jsem ti jednou říkal, že se to po tobě nedá přečíst tak se prosím hnedka nečertí," brání se zase Spejbl. "A vůbec, když sež tak chytřej, tak mi pověz o čem je zákon zachování hybnosti!" rozkazuje Hurvínkovi již nevrlý Spejbl. "No, ten říká že... A tatí ty to víš?" odbíhá Hurvínek o tématu. "Se ví. Ten je přeci o tom, no počkej, jen co to tady najdu tak ti to přečtu. Aha tady. Poslouchej. Platí v izolované soustavě, když na sebe tělesa působí pouze akcí a praxí, vlastně reakcí, tj. žádné jiné síly na ně nepůsobí. Hybnost se tedy nemění," dokončí vyčerpávající větu Spejbl. "Dobře tatí. A co je to vlastně ta izolovaná soustava?" chce ještě vědět Hurvínek. "Izolovaná soustava. To je soustava, která je od něčeho izolovaná žano," vysvětluje mu Spejbl. "Ale já myslel, že je to soustava, ve které platí Newtonovy zákony tatí," chce si to ujasnit Hurvínek. "Á tady je ta chyba. Ty totiž nemáš v myšlení systém a pak všechno zmotáš," praví Spejbl Hurvínkovi. "Mám tatí.. ale..," brání se opět Hurvínek. "Myšlení ti je na nic když v něm nemáš systém. Já Hurvajs nikdy moc nemyslel ale měl jsem v tom systém. A vůbec, proč se mě ptáš na izolovanou soustavu, když pak tady děláš, jako že to víš líp než já," hudruje Spejbl. "Já jsem si chtěl jenom ujasnit co to je ta izolovaná, také se jí říká inerciální vztažná soustava," ptá se Hurvínek dál. "Vždyť ti to povídám. Je to soustava, která je inerciální, vlastně izolovaná. A netahej do toho ještě cizí názvy," vysvětluje Hurvínkovi Spejbl už dost podrážděně. "Ale v tom sešitě to tak není tatí," snaží se Hurvínek Spejbla dovést k rozsáhlejší odpovědi. "Tak se to nauč ze sešitu nebo z učebnice když to tam vědí líp než já. Ale to ti povídám. K tomu musíš mít také lásku a věnovat se tomu víc než deset sekund. Já jsem ve tvých letech neměl v hlavě nic jinýho než izolovanou soustavu a jak jsem jí panečku ovládal. A teď se zaklapni i se sešitem do pokoje a aspoň týden se mě na nic neptej. A já jdu dělat tu večeři," řekne Hurvínkovi Spejbl a odejde do kuchyně. "Já se neptal. Ty si se ptal," zavolá za ním ještě Hurvínek a pak odejde do pokoje, aby se naučil Newtonovy zákony.

